

A young person with curly hair is seen from behind, sitting at a desk in a council chamber. The room is filled with other people seated at desks, and the ceiling is high with exposed beams and lights. The overall atmosphere is formal and professional.

MINDER

AFVAL

MEER ZWEEFMOLENS

JONGE ROTTERDAMMERS SPREKEN ZICH UIT
OVER DE STAD, HUN WIJK & DE POLITIEK

LOKAAL

Finale GJR 2015 in de vernieuwde raadzaal van het Rotterdamse stadhuis, presentator Victor Vlam aan het woord. V.l.n.r. achter de colleegetafel: Barbara Kathmann, Hugo de Jonge, Liesbeth Levy, Mark Hoogstad en Derek Otte.

Beeld: Sander van Wettum.

© LOKAAL 2016. Niets uit deze publicatie mag zonder toestemming van LOKAAL op enige wijze worden gekopieerd, vermenigvuldigd, opgeslagen of openbaar gemaakt.

VOORWOORD

Hoe kan de Rotterdamse politiek interessanter gemaakt worden voor jongeren?
Wat zouden Rotterdamse jongeren zelf aan hun buurt willen veranderen?
Waarin zouden zij investeren als ze de baas waren van de stad? En waarom?

Voor Rotterdamse politici niet alleen interessante maar ook belangrijke kwesties. Over niet al te lange tijd zijn de jongeren aan wie wij deze vragen voorlegden kiesgerechtigd en bepalen zij mede hoe het stadsbestuur van Rotterdam eruit gaat zien. Mits zij gebruik maken van hun stemrecht natuurlijk, iets wat zeker niet door alle door ons ondervraagde jongeren als vanzelfsprekend wordt gezien.

Meer dan 250 jongeren uit (de omgeving van) Rotterdam vroegen wij het hemd van het lijf op het gebied van politiek en lokaal bestuur. De resultaten daarvan heeft u nu in handen. Soms verrassend en confronterend, soms helder en eensgezind. Maar altijd lezenswaardig. Want er valt voor de Rotterdamse politiek nog een wereld te winnen, zo blijkt.

Vandaar mijn dringende oproep aan u. Betrek onze jongeren bij de politiek en de besluitvorming. U kunt hiervoor gebruikmaken van de door de jongeren zelf gegeven tips uit deze publicatie. Mijne dames en heren politici, zet 'm op!

LIESBETH LEVY, DIRECTEUR LOKAAL
FEBRUARI 2016

**Waarom denk je dat
veel jongeren in
Rotterdam besluiten
niet te gaan stemmen
tijdens verkiezingen?**

“Ze denken dat hun
stem niets uitmaakt.”

*Jasmiene Jansen
(16 jaar, Penta College
De Oude Maas, 4Z3K)*

WAT IS HET GJR?

Het Groot Jongerendebat Rotterdam (GJR) is hét debatevenement in Rotterdam voor leerlingen in het voortgezet onderwijs.

VOORTRAJECT: HET POLITIEKE SPEL

Op maar liefst vijftien scholen maken jongeren kennis met politiek en debat, onder meer door het spelen van het Politieke Spel. In het Politieke Spel richten zij hun eigen politieke partij op, ontwerpen ze een verkiezingsposter, verzinnen zij speerpunten van hun partij, onderhandelen ze met de andere politieke partijen en proberen ze met het aan hen toebedeelde budget zoveel mogelijk voor elkaar te krijgen. Het Politieke Spel wordt, zoals elk jaar, gespeeld onder leiding van enthousiaste, door LOKAAL getrainde trainers. Jonge mensen die zich vrijwillig inzetten om hun enthousiasme voor politiek en debat over te brengen.

FINALE

De klassen die meegedaan hebben aan het Politieke Spel wijzen vervolgens hun drie beste debaters aan. Deze leerlingen krijgen een intensieve debattraining, verzorgd door LOKAAL. Tijdens de finale in het Rotterdamse stadhuis nemen zij het vervolgens tegen elkaar op. Ten overstaan van een vakkundige jury, politici en wethouders gaan zij in debat over zaken die zij belangrijk vinden. Djesse Grootscholten van het Horizon Schreuder College kwam als winnaar van het GJR 2015 uit de bus. Juryvoorzitter en directeur van LOKAAL Liesbeth Levy roemde de constante kwaliteit die Djesse tijdens het debat leverde, zijn authenticiteit en zijn humor.

Het GJR is een uniek evenement dat georganiseerd wordt voor en door jongeren: het is een samenwerking tussen LOKAAL en verschillende (politieke) jongerenorganisaties in Rotterdam. Het project is speciaal voor leerlingen van het voortgezet onderwijs (vmbo/havo /vwo) tussen de 13 en 18 jaar. De finale van het Groot Jongerendebat Rotterdam vindt elk jaar in december plaats op het Rotterdamse stadhuis, in de raadzaal.

Rotterdamse politici moeten...

“Meer met sociale media, meer bijeenkomsten organiseren speciaal voor jongeren, meer reclame op tv bij programma’s die jongeren interesseren.”

Aziza el Zarow (15 jaar, Avicenna College, 4 havo)

Hoe zou de politiek
van Rotterdam
interessanter gemaakt kunnen
worden voor jongeren?

“Meer richten op jongeren,
zowel in standpunten als in
campagnes.”

*Douwe Koot (13 jaar,
Wolfert Tweetalig, TV3B)*

Hoe zou de politiek van Rotterdam interessanter gemaakt kunnen worden voor jongeren?

“Op school er meer aandacht aan besteden.”
Hanae ben Allal (17 jaar, Cosmicus College, 5v)

Ook op de foto (rechts): Ihsan van Noppen

STEL JE VOOR, JE BENT DE BAAS VAN ROTTERDAM...

De leerlingen van in totaal **23 klassen** hebben als onderdeel van dit project het Politieke Spel gespeeld. Voorafgaand aan of na afloop van het spelen van het Politieke Spel zijn leerlingen individueel aan het denken gezet over wat zij belangrijk vinden voor de stad als geheel en hun gebied in het bijzonder. Zo wordt bijvoorbeeld gevraagd wat zij zouden veranderen in hun wijk of buurt als zij het voor het zeggen hadden. Met deze vraag peilen we vooral waar jongeren minder tevreden over zijn en wat ze graag anders zouden zien. Daarnaast vragen we de jongeren naar hun dromen voor de stad en de kansen die zij zien voor hun gebied. Ze mogen zich voor even baas van Rotterdam wanen. Waarin zouden ze investeren? Hoe zien de plannen er uit?

In totaal hebben **252 leerlingen** meegedaan aan de peiling. Het overgrote deel is woonachtig in Rotterdam (70%). Er hebben **iets meer meisjes** meegedaan (53,6%) **dan jongens**. De ondervraagde leerlingen zijn **tussen de 13 en 18 jaar oud**, de meeste ondervraagden zijn 15 of 16 jaar oud.

Als we kijken naar het opleidingsniveau van de groep leerlingen zien we dat de verdeling verschilt van de werkelijke situatie in Rotterdam. **De groep leerlingen op het vwo en de havo is oververtegenwoordigd** (respectievelijk 50,4% en 26,2%) **ten opzichte van de leerlingen op het vmbo** (23,4%). Deze oververtegenwoordiging is te verklaren door het feit dat havo-vwo scholen over het algemeen meer interesse hebben in buitenschoolse activiteiten die te maken hebben met debat.

De belangrijkste uitkomsten van de peiling vindt u op de volgende pagina's. Onthoud dat de conclusies niet representatief zijn voor Rotterdam als geheel maar dat deze betrekking hebben op de leerlingen die mee hebben gedaan aan het project Groot Jongerendebat Rotterdam 2015.

Wat zouden Rotterdamse politici kunnen doen om ervoor te zorgen dat er meer jongeren gaan stemmen?

*“Zorgen voor meer plekken voor jongeren.”
Thanatip Daengno (15 jaar)*

V.l.n.r.: Deveney Ramos, Thanatip Daengno en Nisa Tutucu (Grafisch Lyceum, 3B2)

UITKOMSTEN ENQUETE

Als jij iets zou kunnen veranderen aan jouw buurt of wijk, wat zou dat dan zijn? De top 3:

24,1%

**ONDERHOUD VAN DE WIJK
IN BREDE ZIN:**

**BUITENRUIMTE/GROEN
& HUIZEN/WIJKEN
OPKNAPPEN**

18,6% **VEILIGHEID**
BV. IN DE METRO &
OP STRAAT

22,6%

van alle
geïnterviewde
leerlingen zou iets
willen veranderen op
het gebied van welzijn
en/of sociaal,
bv. buurthuizen,
activiteiten, zorg en
opvang

Ook geantwoord:

10,7% - Lokale economie

9,8% - Verkeer & vervoer

A young man with glasses and a denim shirt is speaking into a microphone in a classroom. He is gesturing with his right hand. Other students are visible in the background, some listening and some looking away. The room has dark wood paneling.

Hoe zou de politiek van Rotterdam interessanter gemaakt kunnen worden voor jongeren?

“Via Twitter, Facebook en Snapchat:
laat weten wat je doet, wie je bent en waar je voor staat.”

Ali Zouaoui (16 jaar, Horizon Schreuder College, 5 havo)

Stel je voor, jij bent de baas van Rotterdam. Waarin zou jij willen investeren? De top 3:

16,3%

van alle geïnterviewde
leerlingen zou investeren
in de buitenruimte
in brede zin:
groen, straatverlichting,
speelplekken & voetbalveldjes

23,2%

**WIL INVESTEREN
IN WELZIJN
EN/OF HET SOCIALE DOMEIN:
SPORT, UITJES
& PRAATGROEPEN**

12,9%

wil investeren in
veiligheid:

meer politie en
toezicht in de wijk
en in het openbaar
vervoer

Ook geantwoord:

12% – Verkeer & vervoer

9% – Lokale economie

8% – Onderwijs

Hoe zou de politiek van Rotterdam interessanter gemaakt kunnen worden voor jongeren?

“Als er meer interesse
in de jongeren wordt getoond.
De politiek zou meer moeite
kunnen doen om ook onderdelen
die jongeren interesseren aan bod
te laten komen.”

*Eva Nieuwenhuis (14 jaar,
Libanon Lyceum, klas 3)*

ALS JE IETS ZOU KUNNEN VERANDEREN...

Van alle zaken die de jongeren zouden willen aanpakken heeft meer dan 24% te maken met het onderhoud van de wijk of de buitenruimte. De antwoorden variëren van afval op straat en hondenpoep tot het opknappen van flats en complete wijken. De respondenten geven vaak aan meer groen te willen in hun leefomgeving, het zou rustgevend werken volgens sommigen. Ook het (terug) plaatsen van bankjes is iets wat jongeren vaak aangeven.

Op de tweede plaats (22,6%) staan zaken die vallen in de categorie welzijn/sociaal. Veel jongeren zien graag meer voorzieningen voor de eigen generatie zoals hangplekken en activiteiten. Opvallend veel jongeren denken echter ook aan de ouderen en vinden dat er iets gedaan moet worden aan de sociale cohesie en de zorg voor deze groep. We zien in de antwoorden ook de actualiteit terug; een aantal antwoorden heeft te maken met (de opvang van) asielzoekers en vluchtelingen.

Ook aan de veiligheid schort het volgens de leerlingen nog wel eens, 18,6% van de antwoorden die gegeven zijn heeft te maken met veiligheid; vooral op straat.

EEN GREEP UIT DE ANTWOORDEN:

“De achterstandswijken opknappen.” (meisje, 16 jaar, havo)

“Oudere woningen opknappen.” (meisje, 15 jaar, havo)

“Meer aandacht voor bejaarden.” (meisje, 16 jaar, vwo)

“Opvang asielzoekers, er is genoeg plek en een morele plicht.” (jongen, 17 jaar, vwo)

“Hardere aanpak, mensen misdragen zich.” (jongen, 15 jaar, vmbo)

“Veiligheid op de weg voor fietsers.” (meisje, 15 jaar, vmbo)

“Meer verlichting in afgelegen straten.” (jongen, 15 jaar, vwo)

“Meer politie omdat er veel diefstal is van fietsen.” (jongen, 15 jaar, vwo)

“Ik zou ook kleinere ondernemers helpen, zodat ze blijven bestaan en dat niet alle grote supermarkten overblijven.” (jongen, 14 jaar, vwo)

“Stemmen vanaf 16 want ik wil beslissingen kunnen maken over mijn eigen toekomst.” (meisje, 15 jaar, vwo)

De ondervraagden zien graag een gevarieerd winkelaanbod in de buurt waar zij wonen. Vooral jongeren die in de buitenwijken wonen missen bepaalde winkels en fastfoodrestaurants. Maar ook binnen deze categorie denken de jongeren niet alleen aan hun eigen behoeften. Ze willen ook meer ondersteuning voor kleine ondernemers en zien een divers winkelaanbod ook als verlevendiging van de stad.

Waarom denk je dat veel jongeren in Rotterdam besluiten niet te gaan stemmen tijdens verkiezingen?

“Veel jongeren hebben weinig of geen interesse in de politiek en weten ook niet wat hun stem nou betekent.”

Maria de Hoogh (16 jaar)

V.l.n.r.: Maria de Hoogh, Sofie Breukhoven, Elske Kleefkens (4va, Wolfert Dalton)

A portrait of a young woman with long, wavy brown hair and black-rimmed glasses. She is looking slightly to the right of the camera with a neutral expression. The background is a blurred indoor setting with warm, glowing lights from chandeliers.

Hoe zou de politiek van Rotterdam interessanter gemaakt kunnen worden voor jongeren?

“Het jargon proberen te verminderen en meer gebruik maken van social media.”

Ece Balcioglu (16 jaar, Erasmiaans Gymnasium, 5b)

Wethouder Joost Eerdmans overhandigt aan de deelnemers van het GJR 2015 het certificaat van deelname

Hoe zou de politiek van Rotterdam interessanter gemaakt kunnen worden voor jongeren?

“Meer onderwerpen voor jongeren. Feestjes. Vuurwerk.”

Emanuel Woods (14 jaar, Penta College De Oude Maas, 3H2K)

Hoe zou de politiek van Rotterdam interessanter gemaakt kunnen worden voor jongeren?

“Het is al best interessant. Ik denk dat jongeren gewoon iets beter moeten worden geïnformeerd over wat alles inhoudt. Interesse start met kennis.”

Zion Martina (16 jaar)

*V.l.n.r.: Marieke Rorijs (v5a), Zion Martina (h4c), Amina Srndic (v5a)
Dalton Lyceum Barendrecht*

WAARIN ZOU JE INVESTEREN?

Veel antwoorden die gegeven zijn door de jongeren hebben te maken met investeringen in de welzijnssector of het sociale domein. Meer dan 23% van de antwoorden gaat over activiteiten in de buurt voor speciale doelgroepen, samenleven en zorgen voor elkaar.

Ook in de inrichting van de buitenruimte zouden de jongeren willen investeren; skateparks, voetbalveldjes en speeltuinen staan hoog op het verlanglijstje, niet alleen voor henzelf, maar ook voor anderen in de wijk.

De leerlingen willen ook investeren in een veilige leefomgeving. Meer blauw op straat, veilig verkeer en veilig openbaar vervoer.

Jongeren reizen of met het openbaar vervoer of ze nemen de fiets. In de antwoorden zien we terug dat vooral jongeren die buiten (het centrum van) Rotterdam wonen willen investeren in het OV. Nieuwe aansluitingen en de bussen, trams en metro's moeten vaker rijden.

EEN GREEP UIT DE ANTWOORDEN:

“Zorgen dat mensen weer gaan geloven in Nederland.” (jongen, 17 jaar, vmbo)

“Opvangcentra voor kinderen/jongeren die tijdelijk niet thuis (willen) wonen.” (meisje, 16 jaar, havo)

“Sportdagen voor jeugd 10 t/m 16 jaar.” (jongen, 16 jaar, vmbo)

“Minder armoede.” (meisje, 15 jaar, vmbo)

Opvallend is dat bij de eerste vraag relatief weinig antwoorden zijn gegeven die te maken hebben met onderwijs. Een aantal jongeren wil minder lessen, huiswerkvrije scholen en meer vrije dagen. Jongeren zouden echter wel in onderwijs investeren.

Vooraf bij de studiefinanciering zien ze problemen; het moet wel voor iedereen mogelijk zijn en blijven om door te leren.

“Praatgroep voor jongeren zodat (vooral jongens) kunnen uitpraten in plaats van uitvechten.”
(meisje, 16 jaar, vwo)

“Buurthuizen, zo bestrijd je gelijk de criminaliteit onder jongeren.” (jongen, 15 jaar, vwo)
“Meer uitjes voor ouderen die alleen wonen.” (meisje, 15 jaar, vmbo)
“Investeren in de opvang van vluchtelingen en inburgering.” (jongen, 17 jaar, vwo)
“Meer investeren voor invaliden.” (meisje, 16 jaar, havo)

“Speelplaatsen, sommigen zijn kapot en worden niet meer gemaakt.” (meisje, 16 jaar, vwo)
“Ik zou investeren in het planten van bomen en bloemen.” (meisje, 16 jaar, vwo)

“Meer veiligheid bij basisscholen, daar zijn juist de drugsdealers.” (meisje, 15 jaar, havo)
“Kruispunten veranderen in rotondes.” (jongen, 15 jaar, havo)
“Toezicht in de wijk.” (meisje, 14 jaar, vmbo)

“Gratis OV voor scholieren.” (meisje, 17 jaar, vwo)

“Metro naar Nieuwerkerk, ov goedkoper en wegenbelasting duurder maken.” (meisje, 17 jaar, havo)

“Modernisering van scholen. De techniek gaat vooruit maar de school niet.” (meisje, 15 jaar, vwo)

ALS GELD ECHT GEEN ISSUE IS, WETEN DE JONGEREN ER WEL RAAD MEE.

Waarin zou je investeren?

“Zweefmolen.”
(meisje, 16 jaar, vwo)

“Een groot waterpark met veel glijbanen.”
(jongen, 16 jaar, vmbo)

“Grotere Kuip, meer mensen in de Kuip zodat Feyenoord meer gaat verdienen.”
(jongen, 15 jaar, vmbo)

“Reuzenrad in Rotterdam. Het is gaaf en is een extra
symbool en herkenningspunt voor Rotterdam.”
(jongen, 16 jaar, vwo)

“Een groot attractiepark openen.”
(jongen, 16 jaar, vwo)

“Een natuurpark.”
(meisje, 15 jaar, vmbo)

“Groot museum over auto's met veel auto's.”
(jongen, 16 jaar, vmbo)

Djese Grootcholten
(16 jaar, Horizon Schreuder
College, 4tl)
wint het GJR 2015

L **KAAL**

www.lokaal.org